

CONSORCI PER A
LA NORMALITZACIÓ
LINGÜÍSTICA

Sessió presencial
Nivell D a distància

Morfologia verbal
Ser i estar

Febrer de 2012

Oficina de Català de Calonge

CENTRE DE NORMALITZACIÓ LINGÜÍSTICA DE GIRONA

Oficina de Català de Calonge

Pl. Major, 2 - 17251 Calonge - calonge@cpnl.cat - Telèfon 972 66 04 81 - Fax 972 66 04 76

Fitxa 16 Verb: classificació i característiques

Els verbs són mots que expressen accions, estats d'ànims, processos, etc. Com ja vàiem a la *Fitxa 8*, sobre les categories gramaticals i les funcions sintàctiques, el verb és indispensable per formar l'oració i ho és, fins i tot, més que no pas el subjecte, ja que podem trobar oracions sense subjecte (bé perquè estigui elidit, bé perquè sigui una oració impersonal), però mai no trobarem una oració sense verb. Podríem dir que l'oració està formada per un o més verbs i pels sintagmes nominals que s'hi relacionen, incloent-hi el sintagma nominal que fa funció de subjecte. El verb és, doncs, summament important en el llenguatge i cal que s'estudiï amb deteniment.

Elements del verb

Com totes les paraules, el verb està format per l'arrel o el lexema, que és la part fixa que aporta el significat de la paraula, i per una altra part variable que també aporta informació, que són els morfemes verbals.

oblid-	-ar	cant-	-i	don-	-aven
(lexema)	(morfema verbal)	(lexema)	(morfema verbal)	(lexema)	(morfema verbal)

En els noms i els adjectius els morfemes ens informen, entre altres coses, del gènere i del nombre de la paraula. De la mateixa manera, els morfemes verbals ens informen sobre:

1. Conjugacions

En català hi ha tres conjugacions segons la terminació (és a dir, el morfema) de l'infinitiu:

1a → **-ar**; 2a → **-re** o **-er**; 3a → **-ir**.

1.1. Verbs regulars: tots els seus morfemes són iguals que els dels verbs que es prenen com a models i que habitualment són **cantar**, **perdre**, **témer**, **servir** i **dormir**.

1.2. Verbs irregulars: els seus morfemes no segueixen totalment la conjugació dels verbs models.

2. Modes

2.1. Indicatiu: l'acció o estat que expressa el verb és un fet real o expositiu d'una idea.

2.2. Imperatiu: expressa comandament.

2.3. Condicional: expressa una condició o suposició. (Molts autors consideren aquest mode inclòs dins l'indicatiu.)

2.4. Subjuntiu: l'acció o estat que expressa el verb és un fet imaginat, desitjat o no real.

3. Temps

Els temps verbals expressen tres moments:

3.1. Passat (o pretèrit)

3.2. Present

3.3. Futur

Els temps verbals, els classifiquem en simples i en compostos. Són simples: els presents, els pretèrits imperfets d'indicatiu i de subjuntiu, el pretèrit perfet simple i el futur simple d'indicatiu, el condicional simple i l'imperatiu. Els temps compostos es formen amb el verb auxiliar **haver** i el participi del verb que es conjuga i són: els pretèrits plusquamperfets d'indicatiu i de subjuntiu, els pretèrits indefinit i anterior i el futur compost d'indicatiu, el condicional compost i el pretèrit perfet de subjuntiu.

A més, hi ha la forma perifràstica que es construeix amb el verb **anar** i l'infinitiu del verb que es conjuga. És el cas del pretèrit perfet perifràstic d'indicatiu. Aquesta forma perifràstica és més usual i, per tant, més recomanable en el llenguatge administratiu i semblants (jurídic, tècnic...):

Vaig donar una instrucció.

Jo doní una instrucció (no recomanable, ni usual).

Fitxa 16

4. Persones

A partir del morfema verbal es pot deduir la persona gramatical que té el subjecte amb el qual el verb sempre ha de concordar. Les persones gramaticals són:

	Singular	Plural	
1a	jo	nosaltres	rebr-íem (1a persona plural del condicional simple)
2a	tu	vosaltres	coll-iràs (2a persona singular del futur simple)
3a	ell/ella	ells/elles	hagi vist (1a i 3a persona singular del pretèrit perfet de subjuntiu)

5. Aspecte

Expressa com es desenvolupa l'acció, en quin moment d'aquest procés l'observem.

5.1. Perfectiu: l'acció que expressa el verb ha començat i ha acabat. Els temps amb aspecte perfectiu són:

- D'indicatiu: els pretèrits indefinit, perfet simple i perifràstic, anterior, plusquamperfet i el futur compost.
- El condicional compost
- De subjuntiu: els pretèrits perfet i plusquamperfet

5.2. Imperfectiu: l'acció que expressa el verb ha començat però no ha acabat. Els temps amb aspecte imperfectiu són:

- D'indicatiu: el present, el pretèrit imperfect i el futur simple.
- El condicional simple
- De subjuntiu: el present i el pretèrit imperfect.

Classificació

Podem classificar els verbs, d'una banda, tenint en compte la relació que s'estableix entre el subjecte i el verb i, de l'altra, tenint en compte la relació del verb amb els complements.

Si tenim en compte la relació entre el verb i el subjecte, classifiquem els verbs en:

1. Impersonals: per mitjà d'aquests verbs es formen oracions sense subjecte o impersonals.

1.1. Són verbs impersonals els que fan referència a fenòmens metereològics: **Avui plou molt.**

1.2. El verb **haver-hi** forma, també, oracions impersonals.

Atenció! Encara que en el llenguatge oral es faci la concordança entre el verb i el complement directe (CD), en el llenguatge escrit es considera incorrecte:

Hi havia persones que patien hidrofòbia.

~~Hi havien~~ ~~persones~~ ~~que patien~~ ~~hidrofòbia~~ (forma incorrecta).

Verb CD

1.3. Les formes no personals del verb que són l'infinitiu, el gerundi i el participi.

1.4. Per deixar el subjecte de l'oració indefinit, és a dir, per fer oracions impersonals, tenim diversos recursos com són:

- La utilització dels pronoms indefinits **un, hom** o **un hom** (aquests dos últims reservats per a un registre més culte o literari): **Un pensa que ja no és el mateix d'abans.**

- La utilització de la partícula **se**, en el mateix sentit que **hom**, amb verbs copulatius o intransitius:

Es parla d'una malaltia desconeguda.

- La utilització de la 1a o 2a persones del plural o la 2a del singular, que donen un sentit genèric i serveixen per expressar instruccions: **No passeu. Dipositeu els suggeriments a la bústia.**

Fitxa 17 Verb: conjugacions

Tal com vèiem en la *Fitxa 16*, en català hi ha tres conjugacions segons quin sigui el morfema de l'infinitiu: 1a → -ar; 2a → -re o -er; 3a → -ir.

1a conjugació

La majoria dels verbs catalans pertanyen a aquesta conjugació i tots són regulars, excepte **anar** i **estar** (vegeu pàg. 4/11 i 7/11). El verb model és **cantar** (vegeu pàg. 4/11).

Irregularitats ortogràfiques

- Es poden produir canvis ortogràfics segons quina sigui la consonant de l'arrel i la vocal del morfema que hi ha a continuació:

començo → començes

jugar → juges

pasejar → paseges

trençar → trençes

adequar → adeqües

enaquar → enaqües

- El verb **donar** duu accent diacrític (vegeu *Fitxa 13*): **dóna/dónes**.
- Els verbs acabats en -**ear**, -**iar**, -**oar** i -**uar** (quan la **u** no va darrere de vocal, **q** o **g**) duen dièresi en les terminacions **ï**, **ïs** i **ïn** dels temps següents:

present de subjuntiu

canvï

canvïs

canvï

canviem

canvieu

canvïn

imperatiu

-

canvia

canvï

canviem

canvieu

canvïn

Alguns dels verbs acabats en -**iar** suprimeixen la **i** de l'arrel davant **ï**, **ïs** i **ïn**:

desmaiar → desmaï

esglaiar → esglaiïs

enjoar → enjoïn

Atenció! Cal pronunciar correctament aquests verbs, ja que quan les seves formes verbals són planes se solen pronunciar incorrectament com a esdrúixoles (vegeu *Fitxa 14 pel que fa a la separació de síl·labes*).

estudio (l'accent recau sobre la **i**) ~~estúdio~~

Irregularitats morfològiques

- El verb **anar** té doble arrel o lexema. L'arrel **va-** la trobem només en els presents d'indicatiu, de subjuntiu i en l'imperatiu: **vaig**, **vagi**, **vés**. L'arrel **an-** la trobem a la resta de temps.

2a conjugació

Pertanyen a la 2a conjugació els verbs acabats en -**er** i -**re** i els verbs **dir** i **dur**. La majoria d'aquests verbs són irregulars. Les diferències de conjugació entre els verbs acabats en -**er** i els acabats en -**re** només les trobem en el futur i en el condicional; la resta de la conjugació és igual. Els verbs models són **témer** i **perdre** (vegeu pàg. 5/11).

Irregularitats ortogràfiques

- El verb **atendre** i els verbs que es conjuguen igual (**encendre**, **entendre**, **estendre**, **pretendre**, etc.) tenen el participi irregular amb **e** oberta (**atès**), però la 3a persona singular del present d'indicatiu i la 2a persona singular de l'imperatiu amb **e** tancada (**atén**).

Fitxa 17

- El present de subjuntiu, l'imperatiu i la 1a persona singular del present d'indicatiu dels verbs **poder** i **voler** s'escriuen amb **-u** i la resta de temps amb **-o** (vegeu Fitxa 15).
- Els verbs **jeure**, **néixer**, **pèixer** i **treure** tenen doble arrel: s'escriu amb **a** quan és àtona i amb la vocal que es pronuncia quan és tònica (**jaec/jaiem**; **neixi/naixem**, etc.).
- El verb **dur** presenta les formes **duus/dus** i **duu/du** en el present d'indicatiu i en l'imperatiu, i totes dues són correctes.
- El verb **fer** alterna **a/e** a l'arrel (**faig/fem**).

Atenció! Cal evitar els vulgarismes *jo/ell fagi, tu fagis* que es fan en comptes de les formes correctes del present de subjuntiu: **jo/ell faci, tu facis**.

Irregularitats morfològiques

- Els verbs amb el radical velaritzat, és a dir, quan la 1a persona del present d'indicatiu acaba en **c**, tenen el dígraf **gu-** (excepte **viure**, que té el dígraf **qu-**) en els temps següents:
 - perfet d'indicatiu: **coneguí, conequeres**, etc.; **diguí, digueres**, etc.
 - present de subjuntiu: **conegui, conequis**, etc.; **digui, diguis**, etc.
 - pretèrit imperfet de subjuntiu: **conegués, coneguessis**, etc.; **digués, diguessis**, etc.
 - en algunes o totes les persones del mode imperatiu: **coneix, coneixi**, etc.; **digues, digui**, etc.

Els verbs amb el radical velaritzat són:

els acabats a l'infinitiu en: **-ldre, -ndre** i **-ler** (excepte **voler**): **absoldre, defenc, valc**, etc.

els acabats a l'infinitiu en **-ure** (excepte **veure**): **bec, caic, cloc**, etc.

altres: **conèixer** i **aparèixer** i els seus compostos; els verbs **estar, dir, dur, poder, tenir** i **venir** (aquests dos últims són de la 3a conjugació).

Atenció!

El verb **donar** no fa la velarització: **dono** → **doni** → ~~**donqui**~~

El verb **escriure** prefereix fer el perfet d'indicatiu amb les formes **escriví, escrivires**, etc. i l'imperfet de subjuntiu **escrivís, escrivissis**, en comptes d'**escriguí, escrigueres** o **escrigués, escriguessis** respectivament.

Els infinitius i els gerundis no es fan velaritzats:

poder → **podent** (~~**poguer**~~ → ~~**poguent**~~) **voler** → **volent** (~~**volguer**~~ → ~~**volquent**~~)
haver → **havent** (~~**haguer**~~ → ~~**haguent**~~) **tenir** → **tenint** (~~**tinguer**~~ → ~~**tinguent**~~)
valer → **valent** (~~**valguer**~~ → ~~**valquent**~~)

- Són de la 2a conjugació, i no de la 3a com se'ls conjuga incorrectament: **batre, concebre, percebre, cloure** i els seus compostos, i els compostos de **córrer, fondre, metre** i **rompre**.
- Els verbs següents, entre d'altres, tenen el participi irregular:

absoldre → absolt	compondre → compost	prendre → pres
admetre → admès	fondre → fos	resoldre → resolt
atendre → atès	moldre → mòlt (amb accent diacrític)	respondre → respost
atènyer → atès	ofendre → ofès	romandre → romàs
cloure → clos	pondre → post	
- El verb **caldre** és defectiu, és a dir, no té totes les formes de la conjugació, i només té terceres persones, a més de les formes no personals. Tampoc no té imperatiu.

Fitxa 17

- Els verbs **saber** i **cabre** tenen les formes següents:

present de subjuntiu		imperatiu	
càpiga	sàpiga	-	-
càpignes	sàpigues	cap	sàpigues
càpiga	sàpiga	càpiga	sàpiga
capiguem	sapiguem	capiguem	sapiguem
capigueu	sapigueu	cabeu	sapigueu
càpigen	sàpigen	càpigen	sàpigen

Atenció! El pretèrit imperfet de subjuntiu d'aquests verbs és:

cabés	capigués	sabés	sapigués
cabessis	capiguéssis	sabessis	sapiguéssis
cabés	capigués	sabés	sapigués
cabéssim	capiguéssim	sabéssim	sapiguéssim
cabéssiu	capiguéssiu	sabéssiu	sapiguéssiu
cabessin	capiguéssin	sabessin	sapiguéssin

3a conjugació

Pertanyen a la 3a conjugació els verbs acabats en **-ir** (llevat de **dir**). La majoria dels verbs d'aquesta conjugació són incoatius, és a dir, incrementen la forma verbal amb la partícula **-eix-** entre l'arrel i el morfema verbal en els presents d'indicatiu i de subjuntiu i en l'imperatiu. El verb model dels incoatius és **servir** i el model dels purs és **dormir** (vegeu pàg. 6/11).

Irregularitats ortogràfiques

- Hi ha un grup de verbs que admeten totes dues formes, la incoativa i la pura: **mentir, acudir, consumir, resumir, perculdir** i **brunzir**.
- El verb **lluïr** es conjuga com a pur quan vol dir *emetre llum* (Els estels lluen cada nit.) i com a incoatiu quan vol dir *fer goig* (Aquest abric no et llueix gens.).
- Són de la 3a conjugació: **repellir, competir, garantir, reflectir, traïr, polluir**.
- Alguns dels verbs acabats en **-air, -eir, -oir** i **-uir** porten dièresi: **traduir** → **traduïu**. Cal recordar que els infinitius, els gerundis, els futurs i els condicionals no en porten mai i que l'accent gràfic té prioritat sobre la dièresi.
- El verb **argüir** no porta mai dièresi damunt la **i**: **argüit, argüïssin**.
- El verb **reïxir** porta dièresi en el present d'indicatiu (**reïxo**), de subjuntiu (**reïxin**) i en l'imperatiu (**reïx**).
- Els verbs **collir, cosir, escopir, sortir** i **tossir** s'escriuen amb **-u** a l'arrel quan és tònica i amb **-o** quan és àtona (vegeu Fitxa 15).
- Els verbs **tenir** i **venir** alternen **e/i** a l'arrel de les formes verbals, però cal recordar que els infinitius **tindre** i **vindre** no són adequats al registre estàndard. La 1a persona del present d'indicatiu d'aquests verbs té el radical velaritzat: **tinc, vinc**.

Irregularitats morfològiques

- Els verbs següents tenen el participi irregular:
establir → **establert**; **imprimir** → **imprès**; **morir** → **mort**; **obrir** → **obert**; **omplir** → **omplert**.

Fitxa 17

CANTAR

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
canto	he cantat	cantí (o vaig cantar)	haguí (o vaig haver) cantat	cantaria	
cantes	has cantat	cantares (o vas cantar)	hagueres (o vas haver) cantat	cantaries	
canta	ha cantat	cantà (o va cantar)	hagué (o va haver) cantat	cantaria	
cantem	hem cantat	cantàrem (o vam cantar)	haguérem (o vam haver) cantat	cantàrem	
canteu	heu cantat	cantàreu (o vau cantar)	haguéreu (o vau haver) cantat	cantàreu	
canten	han cantat	cantaren (o van cantar)	hagueren (o van haver) cantat	cantarien	
P. Imperfet	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
cantava	havia cantat	cantaré	hauré cantat	hauria (o haguera) cantat	
cantaves	havies cantat	cantaràs	hauràs cantat	hauries (o hagueres) cantat	
cantava	havia cantat	cantarà	haurà cantat	hauria (o haguera) cantat	
cantàvem	havíem cantat	cantàrem	haurérem cantat	hauríem (o haguérem) cantat	
cantàveu	havíeu cantat	cantàreu	hauréreu cantat	hauríeu (o haguéreu) cantat	
cantaven	havien cantat	cantaran	hauran cantat	haurien (o hagueren) cantat	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfet	P. plusquamp.		Infinitiu present: cantar
canti	hagi cantat	cantés	hagués cantat	canta	Infinitiu passat: haver cantat
cantis	hagis cantat	cantessis	haguessis cantat	canti	Participi: cantat, cantada
canti	hagi cantat	cantés	hagués cantat	cantem	cantats, cantades
cantem	hàgim cantat	cantéssim	haguéssim cantat	canteu	Gerundi present: cantant
canteu	hàgiu cantat	cantéssiu	haguéssiu cantat	cantín	Gerundi passat: havent cantat
cantín	hagin cantat	cantessin	haguessin cantat		

ANAR

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
vaig	he anat	aní (o vaig anar)	haguí (o vaig haver) anat	aniria (o iria, etc.)	
vas	has anat	anares (o vas anar)	hagueres (o vas haver) anat	aniries	
va	ha anat	anà (o va anar)	hagué (o va haver) anat	aniria	
anem	hem anat	anàrem (o vam anar)	haguérem (o vam haver) anat	aniríem	
aneu	heu anat	anàreu (o vau anar)	haguéreu (o vau haver) anat	aniríeu	
van	han anat	anaren (o van anar)	hagueren (o van haver) anat	anirien	
P. imperfet	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
anava	havia anat	aniré (o iré, etc.)	hauré anat	hauria (o haguera) anat	
anaves	havies anat	aniràs	hauràs anat	hauries (o hagueres) anat	
anava	havia anat	anirà	haurà anat	hauria (o haguera) anat	
anàvem	havíem anat	anirèrem	haurérem anat	hauríem (o haguérem) anat	
anàveu	havíeu anat	anirèreu	hauréreu anat	hauríeu (o haguéreu) anat	
anaven	havien anat	aniran	hauran anat	haurien (o hagueren) anat	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfet	P. plusquamp.		Infinitiu present: anar
vagi	hagi anat	anés	hagués anat	vés	Infinitiu passat: haver anat
vagis	hagis anat	anessis	haguessis anat	vagi	Participi: anat, anada
vagi	hagi anat	anés	hagués anat	anem	anats, anades
anem	hàgim anat	anéssim	haguéssim anat	aneu	Gerundi present: anant
aneu	hàgiu anat	anéssiu	haguéssiu anat	vagin	Gerundi passat: havent anat
vagin	hagin anat	anessin	haguessin anat		

Fitxa 17

TÈMER

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
temo	he temut	temí (o vaig tèmər)	haguí (o vaig haver) temut	temeria	
tems	has temut	temeres (o vas tèmər)	hagueres (o vas haver) temut	temeries	
tem	ha temut	temé (o va tèmər)	hagué (o va haver) temut	temeria	
temem	hem temut	temêrem (o vam tèmər)	haguérem (o vam haver) temut	temeríem	
temeu	heu temut	temêreu (o vau tèmər)	haguéreu (o vau haver) temut	temeríeu	
temen	han temut	temeren (o van tèmər)	hagueren (o van haver) temut	temerien	
P. imperfect	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
temia	havia temut	temeré	hauré temut	hauria (o haguera) temut	
temies	havies temut	temeràs	hauràs temut	hauries (o hagueres) temut	
temia	havia temut	temerà	haurà temut	hauria (o haguera) temut	
temíem	haviem temut	temerem	haurem temut	hauríem (o haguérem) temut	
temíeu	havíeu temut	temereu	haureu temut	hauríeu (o haguéreu) temut	
temien	havien temut	temeran	hauran temut	haurien (o hagueren) temut	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfect	P. plusquamp.		Infinitiu present: tèmər
temí	hagi temut	temés	hagués temut		Infinitiu passat: haver temut
temis	hagis temut	temessis	haguessis temut	tem	Participi: temut, temuda
temí	hagi temut	temés	hagués temut	temi	temuts, temudes
temem	hàgim temut	teméssim	haguéssim temut	temem	Gerundi present: tement
temeu	hàgiu temut	teméssiu	haguéssiu temut	temeu	Gerundi passat: havent temut
temin	hagin temut	temessin	haguessin temut	temin	

PERDRE

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
perdo	he perdut	perdí (o vaig perdre)	haguí (o vaig haver) perdut	perdría	
perds	has perdut	perderes (o vas perdre)	hagueres (o vas haver) perdut	perdríes	
perd	ha perdut	perdé (o va perdre)	hagué (o va haver) perdut	perdría	
perdem	hem perdut	perdérem (o vam perdre)	haguérem (o vam haver) perdut	perdríem	
perdeu	heu perdut	perdéreu (o vau perdre)	haguéreu (o vau haver) perdut	perdríeu	
perden	han perdut	perderen (o van perdre)	hagueren (o van haver) perdut	perdríen	
P. imperfect	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
perdia	havia perdut	perdré	hauré perdut	hauria (o haguera) perdut	
perdies	havies perdut	perdràs	hauràs perdut	hauries (o hagueres) perdut	
perdia	havia perdut	perdrà	haurà perdut	hauria (o haguera) perdut	
perdíem	haviem perdut	perdrem	haurem perdut	hauríem (o haguérem) perdut	
perdíeu	havíeu perdut	perdreu	haureu perdut	hauríeu (o haguéreu) perdut	
perdien	havien perdut	perdran	hauran perdut	haurien (o hagueren) perdut	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfect	P. plusquamp.		Infinitiu present: perdre
perdi	hagi perdut	perdés	hagués perdut		Infinitiu passat: haver perdut
perdis	hagis perdut	perdessis	haguessis perdut	perd	Participi: perdut, perduda
perdi	hagi perdut	perdés	hagués perdut	perdi	perduts,
perdem	hàgim perdut	perdéssim	haguéssim perdut	perdem	perdudes
perdeu	hàgiu perdut	perdéssiu	haguéssiu perdut	perdeu	Gerundi present: perdent
perdin	hagin perdut	perdessin	haguessin perdut	perdin	Gerundi passat: havent perdut

DORMIR

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
dormo	he dormit	dormí (o vaig dormir)	haguí (o vaig haver) dormit	dormiria	
dorms	has dormit	dormíres (o vas dormir)	hagueres (o vas haver) dormit	dormiries	
dorm	ha dormit	dormí (o va dormir)	hagué (o va haver) dormit	dormiria	
dormim	hem dormit	dormírem (o vam dormir)	haguérem (o vam haver) dormit	dormiríem	
dormiu	heu dormit	dormíreu (o vau dormir)	haguéreu (o vau haver) dormit	dormiríeu	
dormen	han dormit	dormiren (o van dormir)	hagueren (o van haver) dormit	dormirien	
P. imperfecte	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
dormia	havia dormit	dormiré	hauré dormit	hauria (o haguera) dormit	
dormies	havies dormit	dormiràs	hauràs dormit	hauries (o hagueres) dormit	
dormia	havia dormit	dormirà	haurà dormit	hauria (o haguera) dormit	
dormíem	haviem dormit	dormírem	haurem dormit	hauríem (o haguérem) dormit	
dormíeu	havíeu dormit	dormíreu	haureu dormit	hauríeu (o haguéreu) dormit	
dormien	havien dormit	dormiran	hauran dormit	haurien (o hagueren) dormit	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfecte	P. plusquamp.		Infinitiu present: dormir
dormi	hagi dormit	dormís	hagués dormit	dorm	Infinitiu passat: haver dormit
dormis	hagis dormit	dormíssis	haguéssis dormit	dormi	Participi: dormit, dormida
dormi	hagi dormit	dormís	hagués dormit	dormim	dormits, dormides
dormim	hàgim dormit	dormíssim	haguéssim dormit	dormiu	Gerundi present: dormint
dormiu	hàgiu dormit	dormíssiu	haguéssiu dormit	dormin	Gerundi passat: havent dormit
dormin	hagin dormit	dormíssin	haguéssin dormit		

SERVIR

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
serveixo	he servit	serví (o vaig servir)	haguí (o vaig haver) servit	serviria	
serveixes	has servit	servíres (o vas servir)	hagueres (o vas haver) servit	serviries	
serveix	ha servit	serví (o va servir)	hagué (o va haver) servit	serviria	
servim	hem servit	servírem (o vam servir)	haguérem (o vam haver) servit	serviríem	
serviu	heu servit	servíreu (o vau servir)	haguéreu (o vau haver) servit	serviríeu	
serveixen	han servit	serviren (o van servir)	hagueren (o van haver) servit	servirien	
P. imperfecte	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
servia	havia servit	serviré	hauré servit	hauria (o haguera) servit	
servies	havies servit	serviràs	hauràs servit	hauries (o hagueres) servit	
servia	havia servit	servirà	haurà servit	hauria (o haguera) servit	
servíem	haviem servit	servírem	haurem servit	hauríem (o haguérem) servit	
servíeu	havíeu servit	servíreu	haureu servit	hauríeu (o haguéreu) servit	
servien	havien servit	serviran	hauran servit	haurien (o hagueren) servit	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfecte	P. plusquamp.		Infinitiu present: servir
serveixi	hagi servit	servís	hagués servit	serveix	Infinitiu passat: haver servit
serveixis	hagis servit	servíssis	haguéssis servit	serveixi	Participi: servit, servida
serveixi	hagi servit	servís	hagués servit	servim	servits, servides
servim	hàgim servit	servíssim	haguéssim servit	serviu	Gerundi present: servint
serviu	hàgiu servit	servíssiu	haguéssiu servit	serveixin	Gerundi passat: havent servit
serveixin	hagin servit	servíssin	haguéssin servit		

SER (ÉSSER)

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
sóc (só)	he estat	fui (o vaig ser)	haguí (o vaig haver) estat	seria (o fóra)	
ets	has estat	fores (o vas ser)	hagueres (o vas haver) estat	series (o fores)	
és	ha estat	fou (o va ser)	hagué (o va haver) estat	seria (o fóra)	
som	hem estat	fórem (o vam ser)	haguérem (o vam haver) estat	seríem (o fórem)	
sou	heu estat	fóreu (o vau ser)	haguéreu (o vau haver) estat	seríeu (o fóreu)	
són	han estat	foren (o van ser)	hagueren (o van haver) estat	serien (o foren)	
P. imperfet	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
era	havia estat	seré	hauré estat	hauria (o haguera) estat	
eres	havies estat	seràs	hauràs estat	hauries (o hagueres) estat	
era	havia estat	serà	haurà estat	hauria (o haguera) estat	
érem	haviem estat	serem	haurem estat	hauríem (o haguérem) estat	
éreu	havíeu estat	sereu	haureu estat	hauríeu (o haguéreu) estat	
eren	havien estat	seran	hauran estat	haurien (o hagueren) estat	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfet	P. plusquamp.		Infinitiu present: ser (o ésser)
sigui	hagi estat	fos	hagués estat	sigues	Infinitiu passat: haver estat
siguis	hagis estat	fossis	haguessis estat	sigui	Participi: estat, estada
sigui	hagi estat	fos	hagués estat	siguem	estats, estades
siguem	hàgim estat	fóssim	haguéssim estat	sigueu	Gerundi present: sent (o essent)
sigueu	hàgiu estat	fóssiu	haguéssiu estat	siguin	Gerundi passat: havent estat
siguin	hagin estat	fossin	haguessin estat		

ESTAR

INDICATIU				CONDICIONAL	
Present	P. indefinit	P. perfet	P. anterior	Condicional	
estic	he estat	estiguí (o vaig estar)	haguí (o vaig haver) estat	estaria	
estàs	has estat	estigueres (o vas estar)	hagueres (o vas haver) estat	estaries	
està	ha estat	estigué (o va estar)	hagué (o va haver) estat	estaria	
estem	hem estat	estiguérem (o vam estar)	haguérem (o vam haver) estat	estaríem	
esteu	heu estat	estiguéreu (o vau estar)	haguéreu (o vau haver) estat	estaríeu	
estan	han estat	estigueren (o van estar)	hagueren (o van haver) estat	estarien	
P. imperfet	P. plusquamp.	Futur simple	Futur compost	Condicional compost	
estava	havia estat	estaré	hauré estat	hauria (o haguera) estat	
estaves	havies estat	estaràs	hauràs estat	hauries (o hagueres) estat	
estava	havia estat	estarà	haurà estat	hauria (o haguera) estat	
estàvem	haviem estat	estarem	haurem estat	hauríem (o haguérem) estat	
estàveu	havíeu estat	estareu	haureu estat	hauríeu (o haguéreu) estat	
estaven	havien estat	estaran	hauran estat	haurien (o hagueren) estat	
SUBJUNTIU				IMPERATIU	FORMES NO PERSONALS
Present	P. perfet	P. imperfet	P. plusquamp.		Infinitiu present: estar
estigui	hagi estat	estigués	hagués estat	estigues	Infinitiu passat: haver estat
estiguis	hagis estat	estiguessis	haguessis estat	estigui	Participi: estat, estada
estigui	hagi estat	estigués	hagués estat	estiguem	estats, estades
estiguem	hàgim estat	estiguéssim	haguéssim estat	estigueu	Gerundi present: estant
estigueu	hàgiu estat	estiguéssiu	haguéssiu estat	estiguin	Gerundi passat: havent estat
estiguin	hagin estat	estiguessin	haguessin estat		

Fitxa 18 Verb: usos de modes i temps, perífrasis

Usos del mode imperatiu

Quan es vol expressar una ordre, s'utilitza la 2a persona del plural de l'imperatiu i no l'infinitiu:

~~Tancar~~ la porta, si us plau.

Tanqueu la porta, si us plau.

Quan l'ordre és negativa, s'ha d'utilitzar el subjuntiu:

~~No vingueu~~ d'hora! (present de subjuntiu, frase negativa).

Veniu d'hora! (imperatiu, frase positiva).

Atenció! Recordeu que, quan la 1a persona del singular del present d'indicatiu acaba en **-c**, tot el present de subjuntiu i algunes persones de l'imperatiu duen **gu-** (vegeu Fitxa 17).

L'imperatiu, generalment, es forma a partir dels presents d'indicatiu i de subjuntiu. Cal saber que l'imperatiu no té 1a persona del singular, que la 2a persona, tant del singular com del plural, es forma a partir de l'indicatiu i que la resta de persones (és a dir, 3a del singular i 1a i 3a del plural) es formen a partir del subjuntiu.

present d'indicatiu	imperatiu	present de subjuntiu
duc	-	dugui
duus	duu (du)	duguis
duu (du)	dugui	dugui
duem	dugem	duguem
dueu	dueu	dugueu
duen	duguin	duguin

Una regla pràctica per formar correctament l'imperatiu de verbs irregulars és guiar-se amb les formes del singular: la 2a persona es correspon amb la 2a del plural i la 3a persona es correspon amb la 1a i 3a del plural.

imperatiu		imperatiu	
singular	plural	singular	plural
-	vulguem	-	beguem
vulgues	vulgueu	beu	beveu
vulgui	vulguin	begui	beguin

Usos del gerundi

En les oracions compostes, el gerundi expressa una acció anterior o simultània a l'acció que expressa el verb de l'oració principal (p. e. la causa, la manera, etc.). El gerundi és correcte si es pot col·locar davant l'oració principal.

Els trasplantaments es fan seguint criteris objectius (el gerundi expressa acció simultània i manera).

Havent comprovat que no hi havia solució, van decidir extirpar l'apèndix (expressa acció anterior i causa).

El gerundi és incorrecte quan l'acció que expressa és posterior a la del verb de l'oració principal (p.e. la conseqüència) i quan acompanya un nom inanimat i en modifica el significat (mal ús com a adjectiu).

Li van curar l'hèrnia donant-li l'alta hospitalària (conseq.). **Li van curar l'hèrnia i li van donar l'alta hospitalària.**

Va dur el remei, sent utilitzat tot seguit.

Va dur el remei, que/el qual va ser utilitzat tot seguit.

El decret regulant els residus sanitaris (com a adjectiu). **El decret que regula els residus sanitaris.**

Atenció! Els gerundis acabats en **-guent** són col·loquials i s'han de substituir pels acabats en **-ent**: **dient**, **caient**, **coneixent**, etc. (~~diguent~~, ~~caiguent~~, ~~conseguent~~). De la mateixa manera, els infinitius acabats en **-guer** han d'acabar en **-er**: **poder** (~~poguer~~).

Usos de temps verbals en alguns casos concrets d'oracions compostes

- En una oració subordinada introduïda per la conjunció **si**, quan el verb de l'oració principal és un futur, el verb de la subordinada ha de ser present d'indicatiu.

Si el mes que ve tenim un congrés, prepararem una ponència.

present d'indicatiu	futur
_____	_____
oració subordinada	oració principal

- En una oració subordinada introduïda per la conjunció **si**, quan el verb de l'oració principal és un condicional, el verb de la subordinada pot ser o bé pretèrit imperfet d'indicatiu o bé pretèrit imperfet de subjuntiu.

Si tu cantaves, plouria sovint.

pret. imperfet d'indicatiu	condicional
_____	_____
oració subordinada	oració principal

Si tu cantessis, plouria sovint.

pret. imperfet de subjuntiu	condicional
_____	_____
oració subordinada	oració principal

- En les oracions subordinades condicionals i concessives, quan el verb de l'oració principal és un condicional compost, el verb de la subordinada és plusquamperfet de subjuntiu.

Si haguéssim tingut sort, hauríem guanyat el partit.

plusquamperfet de subjuntiu	condicional compost
_____	_____
oració subordinada	oració principal

Atenció! És incorrecte que el verb de l'oració principal sigui plusquamperfet de subjuntiu.

Si haguéssim tingut sort, ~~haguéssim~~ guanyat el partit.

- En les oracions subordinades adverbials introduïdes per **quan** o equivalent, quan el verb de l'oració principal és futur, el verb de l'oració subordinada és, preferentment, futur o futur compost i, també, present de subjuntiu o pretèrit perfet de subjuntiu.

Quan arribarem a casa, prepararé el sopar.

futur simple	futur
_____	_____
oració subordinada	oració principal

Quan haurem arribat a casa, prepararé el sopar.

futur compost	futur
_____	_____
oració subordinada	oració principal

Quan arribem a casa, prepararé el sopar.

present de subjuntiu	futur
_____	_____
oració subordinada	oració principal

Quan hàgim arribat a casa, prepararé el sopar.

pretèrit perfet de subjuntiu	futur
_____	_____
oració subordinada	oració principal

- De la mateixa manera que en les subordinades adverbials, en les oracions de relatiu substantives (*vegeu Fitxa 5*), quan el verb de l'oració principal és futur, el verb de l'oració de relatiu és, preferentment, futur o futur compost i, també, present de subjuntiu o pretèrit perfet de subjuntiu.

Els qui arribaran primer, tindran un premi.

futur simple	futur
_____	_____
oració de relatiu	oració principal

Els qui hauran arribat primer, tindran un premi.

futur compost	futur
_____	_____
oració de relatiu	oració principal

Els qui arribin primer, tindran un premi.

present de subjuntiu	futur
_____	_____
oració de relatiu	oració principal

Els qui hagin arribat primer, tindran un premi.

pretèrit perfet de subjuntiu	futur
_____	_____
oració de relatiu	oració principal

Perífrasis verbals

Les perífrasis són conjunts de mots que s'uneixen per expressar un únic concepte. Les perífrasis verbals expressen conceptes que equivalen a un verb. Les principals perífrasis verbals són:

- Perífrasis d'obligació:

haver de + infinitiu	Hem de promoure els hàbits saludables.
caldre + infinitiu	Cal promoure els hàbits saludables.
caldre + que + oració	Cal que promoguem els hàbits saludables.

Atenció! La perífrasi que connota més obligació és **haver de** + infinitiu. Cal recordar que és incorrecte **tenir que** + infinitiu i és poc recomanable **tenir de** + infinitiu (~~Tenim que promoure els hàbits saludables~~). Cal evitar l'ús dels verbs en futur per expressar l'obligació (~~L'SCS promourà hàbits saludables~~ → L'SCS **ha de promoure hàbits saludables**).

- Perífrasi de probabilitat:

deure + infinitiu	Deuen estar a l'Edifici Olímpia.
(equival a <i>ser probable</i>)	(És probable que estiguin a l'Edifici Olímpia.)

Atenció! S'ha de tenir en compte que l'adjectiu **probable** i l'adverbi **probablement** (en el sentit de *segurament* o *potser*) no és el mateix que **possible** o **possiblement**. Cal evitar l'ús dels verbs en futur per expressar la probabilitat (~~Estaran a l'Edifici Olímpia~~).

- Perífrasi de possibilitat:

poder + infinitiu	En el centre, podrem atendre malalties tropicals.
--------------------------	--
- Perífrasis d'imminència:

anar a + infinitiu	Anem a escriure l'informe.
començar a + infinitiu	Comencem a mecanografiar l'informe.
estar a punt de + infinitiu	Estem a punt d'enllestir l'informe.
estar per + infinitiu	Estem per acabar l'informe.
- Perífrasi de començament:

posar-se a + infinitiu	El tècnic es va posar a redactar la memòria.
-------------------------------	---
- Perífrasis temporals o finals:

acabar de + infinitiu	Acaben de nomenar-lo conseller.
deixar de + infinitiu	Aquest projecte ha deixat de tenir prioritat.
- Perífrasis d'acció repetida:

soler + infinitiu	En Jordi sol dinar a les dues.
acostumar a/de + infinitiu	En Jordi acostuma a dinar a les dues.
tornar a + infinitiu	A l'estiu, tornarem a fer la migdiada.
anar + gerundi	La Gerència anava negociant la compra de serveis.
continuar + gerundi	Es continuen contractant serveis sanitaris.
- Perífrasi d'intencionalitat:

voler + infinitiu	Es volen assolir els objectius del Pla de salut.
--------------------------	---
- Perífrasi de durada:

estar + gerundi	Estan planificant les necessitats de salut de la població.
------------------------	---
- Perífrasis de conseqüència:

restar + participi	Resteu convidats a l'acte d'inauguració.
quedar + participi	El projecte queda suspès temporalment.
deixar + participi	La LOSC deixa configurat el sistema sanitari català.
- Perífrasi ponderativa:

arribar a + infinitiu	Hem arribat a assolir els objectius del Pla de salut.
------------------------------	--

Resum dels usos dels verbs *ser* i *estar*

- Qualitats $\left\{ \begin{array}{l} \text{Constatades} \rightarrow \text{ser} \rightarrow \text{El gerent és nerviós.} \\ \text{Transitòries} \rightarrow \text{estar} \rightarrow \text{El gerent està nerviós.} \end{array} \right.$

La roba estesa està humida, quan l'entrarem ja serà eixuta.

- Lloc $\left\{ \begin{array}{l} \text{Localització puntual} \rightarrow \text{ser} \rightarrow \text{L'administratiu és al Registre i tornarà més tard.} \\ \text{Localització de posició o de durada} \rightarrow \text{estar} \rightarrow \text{L'administratiu està a la Regió Sanitària Centre} \\ \text{perquè l'hi han destinat.} \\ \text{L'administratiu estarà al Registre fins a la tarda.} \end{array} \right.$

S'estan a Sabadell però avui són a Barcelona.

Girs amb el verb *ser*

- *ser de* → naixença → **Sóc del Montsià.**
- *no ser-hi tot* → sense enteniment → **El Lluís sembla que no hi sigui tot.**
- *tant ser a algú* → no importar a algú → **Tant m'és una cosa com l'altra.**
- *som-hi* → decisió d'empendre una acció conjuntament → **Anem a l'exposició? Som-hi!**

Girs amb el verb *estar*

1. Amb preposició

- *estar amb* → estar d'acord → **Estic amb tu!**
- *estar de* → fer de → **Està d'auxiliar d'infermeria.**
- *estar en* → consistir → **El problema està en la redacció.**
- *estar per* → atendre → **Ara estic per tu!**

2. Amb pronom i/o preposició

- *estar-se a/en* → residir → **M'estic a Vic.**
- *estar-se amb* → conviure → **El meu germà s'està amb els meus pares.**
- *estar a/en/per* → trigar → **Vaig estar dues hores per arribar a casa.**
- *estar-hi* → estar d'acord → **Hi estàs o no, amb el que et proposo?**
- *estar-ne (de)* → apreciar → **N'està molt, del seu germà.**
- *estar-se'n (de)* → abstenir-se → **Se n'està, de fumar.**

Exercicis de recopilació

Completeu les frases següents amb la forma adient del verb entre parèntesis, tot tenint en compte les instruccions suplementàries (persona, temps, etc.).

- 1 a No volia que la seva secretària ho _____ (saber) abans que ell.
b Ens ha deixat l'informe perquè l'estudiem i _____ (preveure) les conseqüències que pot tenir la construcció del túnel.
c He consultat aquesta llista, però jo no hi _____ (aparèixer).
d Els van dir que _____ (seure) mentre esperaven el metge.
e Les pluges d'aquests dies estan _____ (contradir) les previsions que van fer els meteoròlegs.
f No volen que nosaltres _____ (encendre) cap llum abans de comprovar si hi ha fuites de gas.
g Els experts _____ (rebatre) els teus arguments molt fàcilment en la reunió de demà.
h Podries guanyar tots els rivals si _____ (córrer) una mica més ràpid.
- 2 a Aquest matí han _____ (interrompre) el subministrament d'aigua tres vegades.
b El porter no _____ (consentir) que passi ningú que no estigui autoritzat.
c Si no reforcem aquesta paret, el vent l' _____ (abatre, futur).
d Vam haver d'esperar que els nens _____ (pair) el dinar abans de continuar el viatge.
e La sentència judicial li va ser desfavorable, però tothom esperava que hi _____ (recórrer) en contra.
f Ens tracta com si _____ (ésser) beneïts.
g La mare vol que _____ (estendre, vosaltres) la roba al balcó.
h De tots els regals, li ha _____ (correspondre) el millor.

- 3 a Ningú no va poder evitar que l'Anna _____ (irrompre) a la sala feta una fúria.
- b Si tot va bé, el nen _____ (néixer, futur) cap a final de març!
- c Avui ens visita l'ambaixador. _____-lo (rebre, tu, imperatiu) com es mereix!
- d En Joan _____ (consentir, present) que hi facis broma, però no que te'n burlis.
- e No us _____ (creure) aquestes mentides!
- f Saps que cada vegada que truques per telèfon s' _____ (interrompre) la sessió?
- g El professor continua _____ (voler) que facis el treball pendent.
- h M'agradaria que el gerent _____ (saber) el que està passant al departament tècnic.
-
- 4 a Si els companys _____ (emetre) en aquesta freqüència no els podrem escoltar.
- b En Lluís ens ha recomanat que _____ (veure, nosaltres) aquesta pel·lícula.
- c Vist el resultat, _____ (pressentir) que alguna cosa ha fallat.
- d Hem _____ (incloure) un tècnic de sistemes en l'equip.
- e Ara està tot molt tranquil, però s'estan _____ (coure) canvis importants.
- f Si la casa _____ (estar) en més bones condicions, la podríem llogar.
- g Si tinguessis més valor, aquesta qüestió la _____ (debatre) en públic i no pas en privat.
- h Vaig acceptar la indemnització abans que els advocats _____ (adduir) les proves definitives.
-
- 5 a Si en Batalla _____ (reconèixer) la seva culpabilitat, tots hi sortiríem guanyant.
- b Ara no puc cosir-te els botons. _____-te'ls (cosir) tu mateix!
- c Jo el que vull és que _____ (entendre, vosaltres) que no tinc gens d'interès a perjudicar-vos.
- d A en Freixes li ha _____ (correspondre) el segon lloc.

Exercicis de recopilació

Núm. 1

a: sabés	b: prevegem	c: aparec	d: seguessin
e: contradient	f: encenguem	g: rebatran	h: correguessis

Núm. 2

a: interromput	b: consent	c: abatrà	d: païssin
e: recorregués	f: fóssim	g: estengueu	h: correspost

Núm. 3

a: irrompés	b: naixerà	c: Rep	d: consent
e: cregueu	f: interromp	g: volent	h: sabés

Núm. 4

a: emeten	b: vegem	c: pressento	d: inclòs
e: coent	f: estigués	g: debaties	h: adduïssin

Núm. 5

a: reconegués	b: cus	c: entengueu	d: correspost
e: prorrompés	f: ajaient	g: Digues	h: present

Núm. 6

a: rebatrà	b: destruïssin	c: reaparegués	d: acull
e: reprenguem	f: interrompéssiu	g: infós	h: traient

Núm. 7

a: cabo	b: ressentis	c: hauria sofert	d: rebran
e: es mor	f: empès	g: traeixes	h: dugueu

Fitxa 19 Exercicis

Empleneu els buits de les frases següents amb el verb que correspongui, ja sigui ser o estar:

1. L'Edifici Olímpia a la travessera de les Corts de Barcelona (mera localització; ind., present).
2. La recollida de dades ens ha costat molt, però ara ja (acabament de l'acció; ind., present).
3. al mes de maig (constatació; ind., present).
4. La gata viva (estat d'un subjecte animat sense durada ni transitorietat; ind., present).
5. Marqueu amb una creu si casats, solters, divorciats o vidus (estat d'un subjecte animat sense durada ni transitorietat; ind., present).
6. tres hores més al despatx (localització amb durada temporal; ind., futur simple, 1a pers. sing.).
7. Segur que a casa, telefona-li! (localització; ind., present, 3a pers. sing.).
8. El nen a l'escola fins que el van recollir (localització amb durada; ind., pret. perfet perifràstic).
9. El telèfon al dormitori perquè així el sentim millor (localització amb causa; ind., present).
10. La noia a casa de l'àvia (presència amb permanència, viure-hi; ind., present).
11. del Barça! (pertinença; ind., present, 1a pers. sing.).
12. Aquest paraigua xop (constatació; ind., present).
13. Les eleccions municipals aviat (temps en què passa una cosa; futur simple).
14. El subministrament del medicament prohibit per les autoritats (veu passiva; ind., pret. indefinit).
15. El Conveni subscrit per dues entitats (constatació de l'estat; ind., present).
16. Aquest Conveni subscrit perquè l'hem estat elaborant tota la nit (causa explícita; ind., present).
17. L'edifici pintat com a mi m'agrada (estat modal; ind., pret. imperfet).
18. El meu veí tres hores tancat a l'ascensor (localització amb durada; ind., pret. perfet perifràstic).
19. Els veterinaris de Vic (naixença), però ara a Olot (hi viuen; ind., present).
20. Els epidemiòlegs més temps per fer l'informe (temps que es triga a fer una cosa; futur simple).
21. El 1990 l'any de creació de l'SCS (temps en què passa una cosa; pret. perfet perifràstic).
22. d'anestesiista a l'Hospital General de la Vall d'Hebron (tenir la feina en un lloc; ind., present, 1a pers. sing.).
23. anestesiista a l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (identitat; ind., present, 1a pers. sing.).
24. Mentre a la sala d'espera, van avisar-lo pels altaveus (presència amb immobilitat; ind., pret. imperfet).
25. Esquiant es va trencar la cama i va ingressat dues setmanes a l'*Espitau Val d'Aran de Vielha e Mijaran* (permanència amb durada; ind., pret. perfet perifràstic).

En les frases següents, escriu el participi del verb que hi ha entre parèntesis i feu-lo concordar, si cal, amb el complement directe:

1. Els tècnics de la Unitat d'Atenció al Client ja els havien, aquells problemes (*resoldre*).
2. Jo no he aquesta pel·lícula. I tu, l'has ? (*veure*).
3. Els han tots, els crèdits (*avaluar*).
4. Les tasques més rellevants, les han (*descentralitzar*).
5. No han imprimir la fitxa (*poder*).
6. Els informes, els han revisar amb molta cura (*voler*).
7. Els vocals del Consell de Direcció de l'SCS, els hem entrar a l'Edifici Olímpia (*veure*).

Fitxa 19 Clau dels exercicis

Empleneu els buits de les frases següents amb el verb que correspongui, ja sigui **ser** o **estar**:

1. L'Edifici Olímpia **és** a la travessera de les Corts de Barcelona (mera localització; ind., present).
2. La recollida de dades ens ha costat molt, però ara ja **estem/està** (acabament de l'acció; ind., present).
3. **Som** al mes de maig (constatació; ind., present).
4. La gata **és** viva (estat d'un subjecte animat sense durada ni transitorietat; ind., present).
5. Marqueu amb una creu si **sou** casats, solters, divorciats o vidus (estat d'un subjecte animat sense durada ni transitorietat; ind., present).
6. **Estarà** tres hores més al despatx (localització amb durada temporal; ind., futur simple, 1a pers. sing.).
7. Segur que **és** a casa, telefona-li! (localització; ind., present, 3a pers. sing.).
8. El nen **va estar** a l'escola fins que el van recollir (localització amb durada; ind., pret. perfet perifràstic).
9. El telèfon **està** al dormitori perquè així el sentim millor (localització amb causa; ind., present).
10. La noia **s'està/està** a casa de l'àvia (presència amb permanència, viure-hi; ind., present).
11. **Sóc** del Barça! (pertinença; ind., present, 1a pers. sing.).
12. Aquest paraigua **és** xop (constatació; ind., present).
13. Les eleccions municipals **seran** aviat (temps en què passa una cosa; futur simple).
14. El subministrament del medicament **ha estat** prohibit per les autoritats (veu passiva; ind., pret. indefinit).
15. El Conveni **és** subscrit per dues entitats (constatació de l'estat; ind., present).
16. Aquest Conveni **està** subscrit perquè l'hem estat elaborant tota la nit (causa explícita; ind., present).
17. L'edifici **estava** pintat com a mi m'agrada (estat modal; ind., pret. imperfet).
18. El meu veí **va estar** tres hores tancat a l'ascensor (localització amb durada; ind., pret. perfet perifràstic).
19. Els veterinaris **són** de Vic (naixença), però ara **s'estan/estan** a Olot (hi viuen; ind., present).
20. Els epidemiòlegs **estaran** més temps per fer l'informe (temps que es triga a fer una cosa; futur simple).
21. El 1990 **va ser** l'any de creació de l'SCS (temps en què passa una cosa; pret. perfet perifràstic).
22. **Estic** d'anestèsista a l'Hospital General de la Vall d'Hebron (tenir la feina en un lloc; ind., present, 1a pers. sing.).
23. **Sóc** anestèsista a l'Hospital Clínic i Provincial de Barcelona (identitat; ind., present, 1a pers. sing.).
24. Mentre **estava** a la sala d'espera, van avisar-lo pels altaveus (presència amb immobilitat; ind., pret. imperfet).
25. Esquiant es va trencar la cama i va **estar** ingressat dues setmanes a l'*Espitau Val d'Aran de Vielha e Mijaran* (permanència amb durada; ind., pret. perfet perifràstic).

En les frases següents, escriviu el participi del verb que hi ha entre parèntesis i feu-lo concordar, si cal, amb el complement directe:

1. Els tècnics de la Unitat d'Atenció al Client ja els havien **resolts** aquells problemes (*resoldre*).
2. Jo no he **vist** aquesta pel·lícula. I tu, l'has **vista** ? (*veure*).
3. Els han **avalats** tots, els crèdits (*avalar*).
4. Les tasques més rellevants, les han **descentralitzades** (*descentralitzar*).
5. No han **pogut** imprimir la fitxa (*poder*).
6. Els informes, els han **volguts** revisar amb molta cura (*voler*).
7. Els vocals del Consell de Direcció de l'SCS, els hem **vistos** entrar a l'Edifici Olímpia (*veure*).